

گروه زبان و ادبیات فارسی

دانشکده زبان

دانشگاه: صلاح الدین

درس : ادبیات معاصر

برنامه درسی: سال چهارم

نام استاد: فاضل محمود ولی

سال تحصیلی: 2023-2024

برنامه درسی

Course Book

ترجمه	نام درس
فاضل محمود ولی	نام استاد
زبان فارسی، دانشگاه صلاح الدین	گروه/ دانشکده
Fadhl. wali@su.edu.krd ۰۷۵۰۴۲۸۵۹۶۳	ارتباط با استاد
	تعداد واحد درسی
۳ ساعت	ساعات حضور استاد در هفته
	کد درس
فوق لیسانس ادبیات فارسی ۲۰۱۴.	پرو فایل استاد
	کلمات کلیدی
(۱) شناخت کلی: دامنه‌ی این درس بیست سال پایان ناصرالدین شاه تا انقلاب اسلامی ایران را دربر می‌گیرد یعنی از سال ۱۸۷۶ تا سال ۱۹۷۹ میلادی و به دو مرحله‌ی "ادبیات مشروطه" و "ادبیات معاصر" تقسیم بندی شده است. در مرحله‌ی اول برای اینکه دانشجویان به ارزش های واقعی ادبیات مشروطه پی ببرند و آشنایی کامل را با تحولات شعری این دوره پیدا کنند، یک درس را به بررسی شعر پیش از مشروطه یا "شعر دوره‌ی بازگشت" اختصاص داده‌ایم، در رابطه با مرحله‌ی دوم: "ادبیات معاصر"، منظور من بیشتر آشنا کردن دانشجویان با جریان های اصلی و نوپرداز شعر این دوره است یعنی شاعرانی که هم از لحاظ فرم و هم از لحاظ معنی دارای سبک و زبان خاص خود هستند و به همین منظور طبق یک روند تحلیلی شاعران نوپرداز و سبک و زبان شعری آنها را در این درس تحلیل و موشکافی خواهیم کرد.	
(۲) هدف از فراگیری این درس:	

هدف آموزشی و کلی این درس این است که دانشجویان بعد از پایان تمام موارد بتوانند طی یک مسیر منسجم با تحولاتی که در شعر فارسی از مشروطه تا انقلاب اسلامی به وجود آمده است آشنایی کامل را پیدا کنند و بتوانند به خوبی اهمیت هر کدام از دوره‌ها را با توجه به ویژگی‌ها و نوآوری‌ها درک کنند و همینطور رابطه‌ی دیالکتیک ادبیات و جامعه را فراموش نکنند و بدانند که اوضاع اجتماعی و سیاسی و فرهنگی هر دوره نقش کلیدی را در به وجود آوردن جریان‌های جدید ادبی ایفا می‌کند.

۳) وظیفه دانشجوی:

حضور همیشگی دانشجوی در کلاس به عنوان اولین وظیفه‌ی اصلی او محسوب می‌شود چون روش و نظم این درس به طوری آماده شده است که میان تمام بخش‌های آن یک انسجام اجتناب ناپذیر دیده می‌شود و حاضر نبودن دانشجوی مانع درک بهتر او از درس‌های آماده شده می‌شود.

۴) روش تدریس:

تمامی دروس از طریق داتاشو ارائه می‌شود و بعد از آن به صورت جزوه به دانشجوی ارائه می‌شود. برای هر کدام از فصول استاد دانشجویان را به گفتگو و تبادل نظر درباره مسائل مطرح شده دعوت می‌کند.

۵). ارزشیابی درس

۴۰ نمره به صورت دو امتحان در طی سال برای هر امتحان ۲۰ نمره.
۶۰ نمره در پایان سال به صورت امتحان کتبی

۶) نتایج آموزش این درس

در پایان این درس انتظار می‌رود دانشجویان:
- با مفهوم شعر بازگشت و عوامل بازگشت شاعران به هر دو سبک خراسانی و عراقی در دوره‌ی قاجار آشنا شوند.
- بتوانند با ادبیات دوره‌ی مشروطه و تحولاتی که در ادبیات این دوره به وجود آمد و همچنین عواملی که ادبیات را در این دوره دچار تحول کردند آشنا شوند.
- در بخش تاریخ ادبیات معاصر هم دانشجویان باید دلایل به وجود آمدن ادبیات معاصر و عناصری را که در پیدایش شعر معاصر چه از لحاظ برونی و چه لحاظ درونی نقش داشته‌اند به خوبی مشخص کنند.

۷ منابع مورد نظر:

۱. آبراهامیان، یراوند، ایران میان دو انقلاب، تهران، نشر مرکز، ۱۳۸۷.
۲. آجودانی، ماشالله، مشروطه‌ی ایرانی، تهران، نشر اختران، ۱۳۸۶.
۳. آخوندزاده، فتحعلی خان، مکتوبات، ص ۶۳، انتشارات مرد امروز، ۱۹۸۵.
۴. آدمیت، فریدون اندیشه‌های میرزا اقا خان کرمانی، تهران، پیام، ۱۳۵۷.
۵. آدمیت، فریدون، ایدئولوژی نهضت مشروطیت ایران، سوئد، کانون کتاب ایران، ۱۹۸۵.
۶. آریان پور، یحیی، از صبا تا نیما، تهران، نشر زوار، ۱۳۷۹.
۷. آژند، یعقوب قیام تنباکو، تهران، انتشارات امیر کبیر، ۱۳۶۷.
۸. پورنامداریان، تقی، سفر در مه، انتشارات نگاه، چاپ دوم، تهران، 1381.
۹. تسلیمی، علی، گزاره‌هایی در ادبیات معاصر ایران 'داستان'، تهران، کتاب آمه، ۱۳۸۸.
۱۰. حقوقی، محمد، شعر زمان ما فروغ، انتشارات نگاه، چاپ نهم، تهران، 1385.
۱۱. حقوقی، محمد، شعر زمان ما مهدی اخوان ثالث، انتشارات نگاه، چاپ نهم، تهران، 1385.
۱۲. حمیدیان، سعید، روند دگرگونی‌های شعر نیما یوشیج، تهران، نیلوفر، ۱۳۸۱.
۱۳. رضایی، عبدالعظیم، تاریخ ده هزار ساله‌ی ایران، جلد چهارم، انتشارات اقبال، تهران، ص ۲۳۵.
۱۴. سفرنامه ابراهیم بیگ، بمبئی، کتبه عبدالله شیرازی، ۱۹۴۵.
۱۵. سلاجقه، دکتر پروین، امیرزاده‌ی کاشی‌ها، انتشارات مروارید، چاپ اول، تهران، 1384.
۱۶. سه مکتوب، میرزا اقا خان کرمانی، المان، ۲۰۰۰.
۱۷. سیروس شمیسا، سیر غزل در شعر فارسی، تهران، فردوس، ۱۳۷۳.
۱۸. شفیعی کدکنی، محمد رضا، ادبیات فارسی از عصر جامی تا روزگار ما، تهران، نشر نی، ۱۳۹۳.
۱۹. طنز در ادبیات مشروطه، فاروق خرابی، نامه فرهنگستان شماره ۸.
۲۰. کدکنی، شفیع، ادوار شعر فارسی، تهران، سخن، ۱۳۸۰.
۲۱. کلهر، محمد، ابراهیمی حصاری، فاطمه، مفاهیم نو در ادبیات مشروطه، مسکویه دانشگاه آزاد ری زمستان ۱۳۸۵ شماره ۵.
۲۲. لنگرودی، شمس، تاریخ تحلیلی شعر نو، تهران، نشر مرکز، ۱۳۷۰.
۲۳. مرادی کوچی، شهناز، شناخت نامه فروغ فرخزاد، تهران، نشر قطره، ۱۳۸۴.
۲۴. مشروطه و ادبیات عامیانه و فکاهی، فصلنامه فرهنگی شماره ۱۸.

۸ سوال تشریحی :

س/ دلایل به وجود آمدن "شعر کارگری" و همچنین مواردی که این گونه شعر به آن اشاره دارد و ویژگی های زبانی آن را کاملا توضیح دهید.

۲. انتخاب گزینه‌های صحیح و غلط:

س / گزینه‌ی درست را برای سوال زیر انتخاب نمایید:

- عوامل بازگشت شاعران دوره‌ی قاجار به سبک عراقی و خراسانی:

الف . بیزاری شاعران از سبک هندی.

ب . اهمیت دادن شاعران به عرفان.

ج . الف.

۳. سوال کامل کردنی: (در پرسش های کامل کردنی سعی می شود که قسمت حذف شده از کلمات و

عبارات مهم، در جمله مطرح باشد و از حذف قسمت های غیر مهم و کم اهمیت خودداری می شود)

. س/ برای اولین بار در تاریخ ادبیات معاصر شعر _____ با نیما آغاز می شود.

ج. شعر سمبلیک

۹) ملاحظات همکار

۱۰ هفته	ادبیات معاصر	12-----16/1	17
	شعر نیمایی	19-----23/1	18
	سیر تحول شعر نیمایی	26-----30/1	19
	شعر سمبلیک نیمایی	2/2----6/2	20
	زبان شعری (شاملو)	9/2----13/2	21
	سبک شعری شاملو	16----20/2	22
	مهدی اخوان ثالث	23---27/2	23
	ویژگی های شعری مهدی اخوان ثالث	1/3----5/3	24
	شعر حجم	8-----12/3	25
	ویژگی های زبانی و محتوایی شعر حجم	15---19/3	26

۱ هفته تعطیل	21,22&23 نوروز	22----26/3	27
۲ هفته	امتحان نیم سال (بار دوم)	29/3----2/4	28
	امتحان نیم سال (بار دوم)	5/4----9/4	29
۴ هفته	جریان شعر مقاومت	12----16/4	30
	ویژگی های فکری و محتوایی شعر مقاومت	19-----23/4	31
	زبان و فضای شعر حجم	26-----30/4	32
	خاستگاه داستان فارسی	3-----7/5	33
	فرصت مطالعه برای امتحان پایان سال	10---14/5	34
۱ هفته	امتحان پایان سال	17-----21/5	35
۱ هفته تعطیل	عید رمضان	24-----28/5	36
۲ هفته امتحان + جواب امتحانات و اعتراضات	امتحان پایان سال	31-----4/6	37
	امتحان پایان سال	7-----11/6	38
۱ هفته	تجدید نظر و جواب اعتراضات	14----18/6	39
۱ هفته	امتحان دوره دوم	21----25/6	40
۱ هفته	جواب امتحانات	28---30/6	40.5